האוניברסיטה העברית בירושלים
THE HEBREW UNIVERSITY OF JERUSALEM

סילבוס

זכויות אדם והחברה הישראלית - 62340

תאריך עדכון אחרון 01-09-2015

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס:משפטים

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר:שנתי

שפת ההוראה:עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז):דפנה גולן

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: daphna.golan@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: ימי ראשון 14:00-15:00 בתיאום מראש
בסמסטר ב' שעות קבלה ביום רביעי 16:15 - 17:15

מורי הקורס:
פרופ דפנה גולן

תאור כללי של הקורס:

הקורס יעסוק בהיבטים שונים של זכויות האדם, תוך דגש על ההשלכות החברתיות של הפרות זכויות אדם והדרכים בהן פועלים ארגוני זכויות אדם. החלק הראשון של הקורס יתמקד באוניברסאליות של זכויות האדם: נדון במקורות הרעיוניים של זכויות האדם, באמנות הבינלאומיות ובמנגנונים הבינלאומיים. בחלק המרכזי של הקורס נעסוק בזכויות אדם בישראל. הקורס משלב התמחות של שמונה שעות שבועיות בארגון זכויות אדם ולימוד של תיאוריות של זכויות אדם. במהלך השנה נדון הן במאמרים האקדמיים המופיעים ברשימת הקריאה והן בדילמות שעולות מהעשייה.

מטרות הקורס:
לשלב בין ידע תיאורטי בנושא זכויות אדם לבין למידה מעשייה בנושא זה.

תוצרי למידה
בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:
- *לנתח מאמר אקדמי בנושא זכויות אדם.*
- *לקרוא פסקי-דין בקריאה ביקורתית.*
- *לכתוב עבודה המשלבת בין ידע תיאורטי אקדמי בנושא זכויות אדם לבין ההתנסות של הסטודנט במהלך השנה בארגון זכויות אדם.*

דרישות נוכחות (%):
100%

שיטת ההוראה בקורס: *פדגוגיה פמיניסטית המשלבת בין לימוד טקסטים אקדמיים תיאורטיים לבין רפלקסיה ושיתוף של כל הסטודנטים בכיתה.*

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:
- *החוק ההומניטרי*
- *פמיניזם וזכויות אדם*
- *החוק הבינלאומי של זכויות האדם*
- *זכויות חברתיות וכלכליות ודיור*
- *הזכות לחינוך*
- *זכויות המיעוט הפלסטיני בישראל*
- *זכויות אדם בירושלים*
- *זכויות אדם בשטחים הכבושים*
- *מבטים ביקורתיים על זכויות האדם: השיח, הפרקטיקות והארגונים*
- *זכויות אדם ופיוס*

חומר חובה לקריאה:
ההכרזה לכל באי העולם בדבר זכויות האדם, 1948.
- *אמנת ז'נבה הרביעית, 1949.*
- *Ferraro, Tristan (2012). Determining the Beginning and End of an Occupation*

under International Humanitarian Law. International Review of the Red Cross 94 (855), pp. 133-164.
 גולן-עגנון, דפנה (2002). איפה אני בסיפור הזה? ירושלים: כתר. עמ' 43- 63 (על השפה), 75-94 (בית חם).
 Cohen, Stanley (2001). States of Denial: Knowing about Atrocities and Suffering. Cambridge: Polity Press. Pp. ix-xiv (Preface), 1-20 (Chapter 1: The Elementary Forms of Denial). לעברית בתרגום גם זמינה ההקדמה.
 לוי, פרימו (2001 [1975]). הטבלה המחזורית. תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד. עמ' 158-167 (ואנאדיום).
 קמיר, אורית (2002). פמיניזם, זכויות ומשפט. תל-אביב: האוניברסיטה המשודרת. עמ' 31 - 48 (פרק ב': היסטוריה של התנועה הפמיניסטית ומושגי יסוד).
 שירן, ויקי (2007). לפענח את הכוח, לברוא עולם חדש. בתוך: ליר, שלומית (עורכת). לאחותי, פוליטיקה פמיניסטית מזרחית, עמ' 25-39. תל אביב: הוצאת בבל.
 מתוך: באום, דלית, דלילה אמיר ואח' (עורכות) (2006). ללמוד פמיניזם: מקראה מאמרים ומסמכי יסוד במחשבה פמיניסטית. תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד:
 פרידן, בטי (2006 [1963]). הבעיה שאין לה שם (מתוך: המסתורין הנשי), עמ' 48- 61.
 לורד, אודרי (2006 [1979]). כלי האדון לעולם לא יפרקו את ביתו של האדון, עמ' 190- 194.
 הוקס, בל (2006 [1984]). אחיות: סולידריות פוליטית בין נשים, עמ' 223- 243.
 אנזלדואה, גלוריה (2006 [1987]). אזור הגבול / Frontera La המסטיסה החדשה, עמ' 357-375.
 מוהנטי, צ'נדרה טלפדה (2006 [1988]). תחת עיניים מערביות: הגות פמיניסטית ושיחים קולוניאליים, עמ' 415- 442.
 מזרחי, ניסים (2011). מעבר לגן ולג'ונגל: על גבולותיו החברתיים של שיח זכויות האדם בישראל. מעשי משפט כרך ד, עמ' 51-74.
 גביזון, רות (2004). על היחסים בין זכויות אזרחיות-פוליטיות ובין זכויות חברתיות-כלכליות. בתוך: רבין, יורם ויובל שני (עורכים). זכויות כלכליות, חברתיות ותרבותיות בישראל, עמ' 25- 67. תל אביב: הוצאת רמות- אוניברסיטת תל-אביב.
 ארנרייך, ברברה (2004). כלכלה בגרוש: איך (לא) להצליח באמריקה. תל אביב: בבל. עמ' 66 - 129 (פרק 2: מקרצפת במיין).
- חרבון, קלריס (2007). השתכנות מתקנת סיפורן של נשים המתקנות עוול היסטורי. בתוך: ברק ארז, דפנה, שלומית יניסקי-רביד, יפעת ביטון ודנה פוגץ' (עורכות). עיונים במשפט, מגדר ופמיניזם, עמ' 413 - 462. קריית אונו: נבו הוצאה לאור.
 כתבתו של דורון צברי: "מדורי הגיהנום של הדיור הציבורי" בתוך: המערכת עם מיקי חיימוביץ (רשת):
http://reshet.tv/Shows/The_System/videomarklist,234180/
 גולן-עגנון, דפנה (2004). למה מפלים את התלמידים הערבים בישראל? בתוך: גולן-עגנון, דפנה (עורכת). אי-שוויון בחינוך, עמ' 70 - 89. תל-אביב: בבל.
 חסן, מנאר (1999). הפוליטיקה של הכבוד: הפטריארכיה, המדינה ורצח נשים בשם כבוד המשפחה. בתוך: יזרעאלי ואח' (עורכות). מין מגדר פוליטיקה, עמ' 267-306. תל אביב: הקיבוץ המאוחד.
 רבינוביץ', דני (1995). המסע המפותל להצלת נשים חומות. תיאוריה וביקורת 7, עמ' 5-19.
 יפתחאל, אורן ואלכסנדר (סנדי) קדר (2000). על עוצמה ואדמה: משטר המקרקעין הישראלי. תיאוריה וביקורת 16, עמ' 67 - 100.
 ג'בארין, חסן (2004). הערות על אי-הסבירות של "מדיניות ההפליה הסבירה" של פרקליטות -המדינה. בתוך: מאור, ענת (עורכת). העדפה מתקנת והבטחת ייצוג בישראל, עמ' 387 - 397. תל אביב: הוצאת רמות- אוניברסיטת תל-אביב.

 זרייק, ראיף (2000). דרך החזרה. תיאוריה וביקורת 16, עמ' 223- 226
 שלהוב-קיבורקיאן, נאדירה (2007). כשחוקים הם כלי לדיכוי: השיח הנוגד של נשים פלסטיניות ומדיניות הריסת הבתים. בתוך: ברק-ארז, דפנה, שלומית יניסקי-רביד, יפעת ביטון ודנה פוגץ' (עורכות). עיונים במשפט, מגדר ופמיניזם, עמ' 463 - 500. קריית אונו: נבו הוצאה לאור.
 מרום, נתי (2004). מלכוד תכנוני: מדיניות תכנון, הסדר קרקעות, היתרי בנייה והריסות בתים במזרח ירושלים. ירושלים: במקום מתכננים למען זכויות תכנון ועיר שלם - ירושלים.
 בנבנשתי, מירון (2012). חלום הצבר הלבן: אוטוביוגרפיה של התפכחות. ירושלים: כתר. עמ' 170 - 219 (פרק ד': ירושלים).
 ממי, אלבר (2005). דיוקן הנכבש ולפני כן דיוקן הכובש. ירושלים: כרמל.
 Kretzmer, David (2012). The Law of Belligerent Occupation in the Supreme Court of Israel. International Review of the Red Cross 94 (855), pp. 207-236.
 Sfard, Michael (2009). The Price of Internal Legal Opposition to Human Rights Abuses. Journal of Human Rights Practice 1 (1), pp. 37-50.
 Golan, Daphna and Zvika Orr (2012). Translating Human Rights of the "Enemy": The Case of Israeli NGOs Defending Palestinian Rights. Law & Society Review 46 (4), pp. 781-814.
 Kennedy, David (2004). The Dark Sides of Virtue: Reassessing International Humanitarianism. Princeton: Princeton University Press. Pp. 3-35 (Chapter 1: The International Human Rights Movement: Part of the Problem?).
 Charlesworth, Hilary (2002). Author! Author!: A Response to David Kennedy. Harvard Human Rights Journal 15, pp. 127-131.

חומר לקריאה נוספת:

 אמנה בינלאומית בדבר ביעורן של כל הצורות של אפליה גזעית, 1966.
 אמנה בינלאומית בדבר זכויות אזרחיות ומדיניות, 1966.
 אמנה בינלאומית בדבר זכויות כלכליות, חברתיות ותרבותיות, 1966.
 אמנה בדבר ביטול אפליה נגד נשים לצורותיה, 1979.
 אמנה נגד עינויים ונגד יחס ועונשים אכזריים, בלתי אנושיים, או משפילים, 1984.
 אמנה בדבר זכויות הילד, 1989.
 Power, Samantha (2002). "A Problem from Hell": America and the Age of Genocide. London: Flamingo.

 פרידמן, אריאלה (1996). באה מאהבה: אינטימיות וכוח בזהות הנשית. תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד. עמ' 15 - 35 (פרק 2: שעשני אשה על התפתחות הזהות המינית).
- מתוך: באום, דלית, דלילה אמיר ואח' (עורכות) (2006). ללמוד פמיניזם: מקראה מאמרים ומסמכי יסוד במחשבה פמיניסטית. תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד:
 הרטסוק, ננסי (2006 [1983]). נקודת המבט הפמיניסטית: הכשרת הקרקע למטריאליזם היסטורי פמיניסטי, עמ' 195- 222.
 מקינון, קתרין (2006 [1990]). מיניות, פורנוגרפיה ושיטה: "הנאה תחת הפטריארכיה", עמ' 376- 414.
 באטלר, ג'ודית (2006 [1993]). גופים נחשבים, עמ' 443- 476.
 Belenky, Mary Field, Blythe Mcvicker Clinchy, Nancy Rule Goldberger, and Jill Mattuck Tarule (1997). Women's Ways of Knowing: The Development of Self, Voice, and Mind (10th Anniversary Edition). New York: Basic Books. Pp. 23-152 (Part I: The Ways of Knowing).

 Brown, Wendy (2002). Suffering the Paradoxes of Rights. In: Brown, Wendy and Janet Halley (eds.). Left Legalism/Left Critique, pp. 420-434. Durham: Duke University Press
 פלד, יואב וגרשון שפיר (2005). מיהו ישראלי: הדינמיקה של אזרחות מורכבת. תל אביב: הוצאת רמות- אוניברסיטת תל-אביב. עמ' 325 - 358 (פרק עשירי: שחיקתן של הזכויות החברתיות).
 אלבשן, יובל (2003). נגישות האוכלוסיות המוחלשות בישראל למשפט. עלי משפט ג', עמ' 497 - 530.
 שירן, ויקי (2004). מרגריטה בכר. נגה, דצמבר 2004.
 חסן, רועי (2014). מדינת אשכנז. הכלבים שנבחו בילדותנו היו חסומי פה. תל אביב: הוצאת טנג'יר, עמ' 46-48.
 יונה, יוסי ואביה ספיבק (עורכים) (2012). אפשר גם אחרת: מתווה לכינונה של חברה מתוקנת המחאה החברתית 2011-2012. תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד. עמ' 137 - 146, 153 - 172 (שער חמישי, פרקים א, ב1, ג1).
 פנסטר, טובי (2012). של מי העיר הזאת? תכנון, ידע וחיי היומיום. תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד. עמ' 102 - 129 (פרק 4: זהויות: ידע מגדרי ותהליכי עיצוב המרחב הישראלי).
 אלתרמן, רחל, אמילי סילברמן וחיים פיאלקוף, עם ניר מועלם ומיכל יוקלה (2012). דיור בר השגה: כלים של תכנון סטטוטורי ומדיניות מקומית. חיפה: הטכניון הפקולטה לארכיטקטורה ובינוי ערים.
 Ghanem, As'ad and Mohanad Mustafa (2011). The Palestinians in Israel: The Challenge of the Indigenous Group Politics in the Jewish State'. Journal of Muslim Minority Affairs 31)2), pp. 177-196.
 גביזון, רות (2007). הרהורים על המשמעות ועל ההשלכות של 'יהודית' בביטוי 'מדינה יהודית ודמוקרטית'. בתוך: רביצקי, אביעזר וידידיה צ' שטרן (עורכים). דברים ושברי דברים: על יהדותה של מדינה דמוקרטית, עמ' 107 - 178. ירושלים: המכון הישראלי לדמוקרטיה.
 דרוויש, מחמוד (1964). תעודת זהות. מערבית: עירין סיגל וסמי שלום שטרית (2003).
 קולקה, טל, אפרת כהן-בר ושרי קרוניש (2012). מציבורי ללאומי: גנים לאומיים בירושלים המזרחית. ירושלים: במקום מתכננים למען זכויות תכנון.
 United Nations OCHA-oPt (2009). The Planning Crisis in East Jerusalem: Understanding the Phenomenon of "Illegal" Construction. Jerusalem: United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs occupied Palestinian territory, April 2009.
 Ben-Naftali, Orna and Yuval Shany (2003-2004). Living in Denial: The Application of Human Rights in the Occupied Territories. Israel Law Review 37, pp. 17-118.
 Ben-Naftali, Orna, Aeyal M. Gross, and Keren Michaeli (2005). Illegal Occupation: Framing the Occupied Palestinian Territory. Berkeley Journal of International Law 23 (3), pp. 551-614.

 Hajjar, Lisa (2005). Courting Conflict: The Israeli Military Court System in the West Bank and Gaza. Berkeley: University of California Press. Pp. 79-95 (Chapter 3: Going to Court).
 Benvenisti, Eyal (1992). The Applicability of Human Rights Conventions to Israel and to the Occupied Territories. Israel Law Review 26, pp. 24-35.
 אלגזי, גדי (2007). אפילוג: הפרדה והפרטה. בתוך: יעקובי, חיים ושלי כהן (עורכים). הפרדה: הפוליטיקה של המרחב בישראל, עמ' 97 - 101. תל-אביב: חרגול הוצאה לאור והוצאת עם עובד.
 Razack, Sherene H. (2007). Stealing the Pain of Others: Reflections on Canadian Humanitarian Responses. The Review of Education, Pedagogy, and Cultural Studies

29 (4), pp. 375-394.
 Orr, Zvika (2012). The Adaptation of Human Rights Norms in Local Settings: Intersections of Local and Bureaucratic Knowledge in an Israeli Human Rights Organization. Journal of Human Rights 11 (2), pp. 243-262.
 McEvoy, Kieran (2007). Beyond Legalism: Towards a Thicker Understanding of Transitional Justice. Journal of Law and Society 34 (4), pp. 411-440.
 Nader, Laura (2010). Epilogue The Words We Use: Justice, Human Rights, and the Sense of Injustice. In: Clarke, Kamari Maxine and Mark Goodale (eds.). Mirrors of Justice: Law and Power in the Post-Cold War Era, pp. 316-331. Cambridge: Cambridge University Press.
 Gross, Aeyal M. (2004). The Constitution, Reconciliation, and Transitional Justice: Lessons from South Africa and Israel. Stanford Journal of International Law 40, pp. 47-104.
 Wilson, Richard Ashby (2001). The Politics of Truth and Reconciliation in South Africa: Legitimizing the Post-Apartheid State. Cambridge: Cambridge University Press. Pp. 1-30 (Chapter 1: Human Rights and Nation-Building), 97-122 (Chapter 4: Reconciliation through Truth?).

סרטים (נמצאים במחלקת המדיה בספרייה):

ה האמת העירומה (Skull My of Country). במאי: ג'ון בורמן. בריטניה/אירלנד, 2003. 103 דקות. אנגלית, כתוביות בעברית.
 A Dry White Season. Director: Euzhan Palcy. U.S.A., 1989. 107 min. English.

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה5 %
השתתפות 5 %
הגשת עבודה 40 %
הגשת תרגילים 10 %
הגשת דו"חות 10 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 30 %
הערכות

מידע נוסף / הערות: